

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 24/2024. (XII. 30.) AB HATÁROZATA

a Kúria Knk.VII.39.224/2024/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t :

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Knk.VII.39.224/2024/5. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Magyar Olimpiai Bizottság (a továbbiakban: indítványozó vagy MOB) jogi képviselője (dr. ifj. Balsai István ügyvéd, Balsai Ügyvédi Iroda) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Kúria Knk.VII.39.224/2024/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a döntés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] Egy természetes személy személyesen eljárva 2024. szeptember 2-án aláírásgyűjtő ívet nyújtott be a Fővárosi Választási Irodához, amelyen területi (fővárosi) szintű helyi népszavazás kitűzését kezdeményezte az „Egyet-ért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros Önkormányzata pályázatot nyújtson be a 2036. évi nyári olimpiai és paralimpiai játékok megrendezésére?” szövegű kérdéssel.
- [4] A Fővárosi Választási Bizottság (a továbbiakban: FVB) a 2024. szeptember 27-én kelt 260/2024. (IX. 27.) FVB határozatával a kérelmező népszavazásra javasolt kérdése hitelesítését megtagadta arra hivatkozva, hogy az nem felel meg a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 39. § (1) bekezdésében foglalt jogalkotói és választópolgári egyértelműség követelményének.
- [5] Határozatának indokolásában – az irányadó kúriai joggyakorlat elemzése mellett – rámutatott a feltett kérdés választópolgári egyértelműsége körében arra, hogy az olimpiarendezési eljárás szabályai a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (a továbbiakban: NOB) „*Olympic Agenda 2020*” és „*New Norm*” című dokumentumai alapján jelentősen megváltoztak, amelyre tekintettel a kérdésben használt „pályázat benyújtása” kifejezés ugyan köznyelvi tartalommal rendelkezik, de nem azonosítható egyértelműen az eljárás szabályszerű lebonyolítása esetén egy konkrét – a NOB által előírt – lépéssel, megteendő aktussal. Egy legtagabb értelemben vett ilyen folyamat előtt és annak során a Fővárosi Önkormányzatot komplex, részben a hatáskörén kívül eső, tőle független döntéshozó döntéseit igénylő előkészítési kötelezettségek terhelnék, amely miatt a kifejezni kívánt választói akarat olyan közvetetten érhető el a döntéshozó számára, hogy abból a kérdésből a választópolgár számára nem állapítható meg, hogy az konkrétan milyen következményekkel járna.
- [6] Az FVB a „döntéshozói” (jogalkotói) egyértelműség követelménye körében kifejtette, hogy a kérdés megfogalmazásából nem egyértelmű, hogy milyen döntési kötelezettség terhelné a Fővárosi Önkormányzatot, illetve milyen eredmény teljesülését várhatnák el a népszavazáson részt vevő választópolgárok. Nem azonosítható egyértelműen egy eljárási cselekmény, amellyel az átlagosan tájékozott választópolgár a pályázat benyújtását azonosítani tudná. Megállapította továbbá, hogy az Nsztv.-ben rögzített százyolcvan napos határidőben ésszerűen nem teljesíthető a döntéshozó számára egy érvényes és eredményes, az igen szavazatok többségét hozó népszavazás esetén őt terhelő kötelezettség.
- [7] A kérelmező jogi képviselője útján az FVB határozatával szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben annak megváltoztatását és a kérdés hitelesítését kérte a Kúriától.
- [8] A Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott Knk.VII.39.224/2024/5. számú végzésével az FVB határozatát megváltoztatta, a kérdést hitelesítette, valamint elrendelte a határozat közzétételét a Magyar Közlönyben.

- [9] A Kúria a döntésben megállapította, hogy a kérelmező által népszavazásra javasolt kérdés megfelel az irányadó eljárási szabályoknak, köztük a választópolgári és a jogalkotói egyértelműség követelményének is. A kérdés egyértelmű, világos, megfelel a magyar nyelv szabályainak, közérthető, kizárólag egyféleképpen értelmezhető. A kérelmező ugyan annak szövegében nem a NOB által az olimpia rendezésével kapcsolatban használt fogalmakat (*terminus technicus*-okat, szaknyelvi fordulatokat) használja, azonban a „pályázat benyújtása” kifejezésnek van egy általános, mindenki számára ismert, a választópolgárok számára is egyértelmű jelentéstartalma, amelyet a kérdésben megfelelő szövegösszefüggésben és tartalommal használtak.
- [10] A végzés szerint a kérdésben használt „pályázatot nyújtson be” kifejezés a döntéshozó közgyűlés számára is világosan, kizárólag egyféleképpen értelmezhetően tartalmazza a kérdés valódi tartalmát, hogy érvényes és eredményes népszavazás esetén milyen körben kell döntést hoznia, milyen intézkedéseket, lépéseket kell tennie az olimpia megrendezésének lehetősége érdekében a NOB által megalkotott eljárási rend alapján.
- [11] 3. A fenti előzményeket követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát az indítványozó, amelyben az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a Kúria Nk.VII.39.224/2024/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján.
- [12] Indítványozói jogosultságával összefüggésben az indítványozó kifejtette, hogy a Kúria előtti eljárásban mint érdekelt nem vett részt, ezt a jogosultságot a Kúria a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 20. § (1) és (4) bekezdésében foglaltak ellenére nem biztosította a számára. Az indítvány rögzíti, hogy a MOB a NOB-hoz szorosan kapcsolódó, versenysporttal összefüggő országos közfeladatokat ellátó, a civil szervezetek névjegyzékében nyilvántartott köztestület, amely bár közfeladatot lát el, közhatalmat nem gyakorol. A MOB az olimpiai játékok megrendezésére irányuló eljárásban az érintett várossal vagy régióval együtt közvetlenül részt vevő szervezet. A hitelesített kérdés alapján rendezett érvényes és eredményes népszavazás eredménye a MOB tevékenységét, jogát, jogos érdekét is közvetlenül érinti, rá is kötelezettséget ró az eljárásban való részvételre, vagy, amennyiben a nem szavazatok kerülnek többségbe, tartózkodást ír elő az eljárástól.
- [13] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria végzése az alábbi okokból sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [14] A nyilatkozattétel lehetőségének Kúria általi kizárásával összefüggésben az indítványozó analóg esetként hivatkozik a 16/2019. (V. 14.) AB határozatra, amelyben az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményként állapította meg, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 228. § (2) bekezdése értelmezésénél és alkalmazásánál az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből következő alkotmányos követelmény, hogy a Kúria előtt folyamatban lévő felülvizsgálati ügyben az ellenérdekű fél számára a nyilatkozattétel lehetőségét biztosítani kell. Az indítványozó – álláspontja szerint – az alkotmányos követelményben meghatározott „ellenérdekű fél” pozíciójában állt, a Kúria azonban a Kp. 20. § (4) bekezdését figyelmen kívül hagyva, mint a nemperes eljárás érdekeltjének nem biztosította a lehetőséget arra, hogy az ügyben álláspontját kifejtve jognyilatkozatot tegyen, vagy más módon részesévé váljék az eljárásnak.
- [15] Az indítvány szerint a MOB tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét okozta továbbá, hogy a Kúria nem adott érdemi indokolást a kérdés egyértelműségével kapcsolatban.
- [16] A MOB álláspontja szerint a Kúria támadott végzésének a népszavazási kérdés egyértelműségére vonatkozó jogértelmezése kilépett az Nsztv. 39. § (1) bekezdésének – az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó – alkotmánykonform értelmezési tartományából, és ennek következtében *contra constitutionem* megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított alapjogát. Az indítvány e körben kifejti, hogy a NOB 2019-ben eltörölte az „olimpiai pályázatokat”, az új helyszín kiválasztásának eljárása jelenleg egy két szakaszból álló, rugalmas szakmai párbeszéden alapuló interaktív folyamattá (és nem pedig pályázat alapján elnyerhető jogosultsággá) vált.
- [17] Az indítványozó sérelmezte, hogy a Kúria végzése nem tartalmaz megállapítást arra vonatkozóan, hogy a hétköznapi értelemben használt „pályázat benyújtása” kifejezés a konkrét körülmények között pontosan mit jelent, mi a tényleges tartalma. Álláspontja szerint a „pályázat benyújtása” nyelvtani értelemben nem létező eljárási cselekmény az olimpiai játékok megszervezésének kétfordulós eljárása során, a népszavazásra feltenni kívánt kérdés ezért nem pusztán eltérő *terminus technicus*-t használ, vagy leegyszerűsítő módon fogalmaz, hanem egy olyan, alapjaiban is értelmezhetetlen kifejezést használ, ami sem nyelvtanilag, sem dogmatikailag nem illeszkedik a hatályos eljárásrend keretei közé.
- [18] A Kúria az egyértelműség fogalmának az indítványozó meggyőződése szerint olyan jelentéstartalmat tulajdonított, amely alkotmányjogi értelemben nem teljesíti az egyértelműség követelményét. A Kúria nem ad választ arra, hogy a Fővárosi Közgyűlés pontosan milyen tartalmú jogi norma alkotására lenne köteles, illetve köteles

lenne-e egy olyan „pályázatot” benyújtani, amely pályázat benyújtásának feltételei adott esetben (például a MOB támogatásának hiányában) egyébként objektív okból nem teljesülnek. Az indítványozó úgy véli, a Kúria az FVB határozatát anélkül változtatta meg, hogy érdemi indokolással kifejtette volna, milyen jogi okból tekinti tévesnek a választási bizottság jogértelmezését a rendezési jog odaítéléséről szóló eljárással kapcsolatban.

- [19] Problémaként merülhet fel továbbá az indítványozó szerint, hogy az eljárás megkezdése pusztán pro forma teremtené lehetőséget az olimpiai játékok megrendezésére, amiből nem következik, hogy az eljárásból ne lehetne kilépni, a tárgyaló fél ugyanis az évekig tartó folyamat befejezéséig, azaz az eljárás késői szakaszáig elállhat a rendezési szándékától. Az indítványozó aggályainak adott hangot azzal összefüggésben is, hogy a két szakaszból álló kiválasztási folyamat hosszú évekig elhúzódik, a döntés a közgyűlésre azonban csak a helyi népszavazás napjától számított egy évig kötelező.
- [20] Az indítvány szerint a népszavazási kérdés sérti a közvetlen hatalomgyakorlás alkotmányos funkcióját is, a Kúria ugyanis a népszavazásra javasolt kérdés egyértelműségének vizsgálata során *contra legem* alkalmazott túlzott leegyszerűsítéssel már olyan mértékben tágította ki az egyértelműség követelményének értelmezési keretét, hogy azzal döntése *contra constitutionem* jelleget öltött, kilépve ezzel az Alaptörvény 28. cikkéből kényszerítően eredő alaptörvény-konform értelmezési tartományból.
- [21] Ezzel összefüggésben az indítványozó előadta, hogy a népszavazási kérdés a választópolgárokat megtévesztve azt a látszatot kelti, hogy közvetlen hatalomgyakorlás keretében kötőerővel rendelkező döntést hozhatnak a 2036. évi nyári olimpiai és paralimpiai játékok megrendezéséről, holott az Nsztv. 60. § (2) bekezdésében rögzített egy éves kötőerőre tekintettel a 2025-ben megtartott népszavazás eredményének már semmilyen jogi kötőereje nem lenne a szerződéskötés idején. A Kúria által hitelesített helyi népszavazási kérdés ezért álláspontja szerint valójában a népszavazás rendeltetésellenes alkalmazására irányul.
- [22] Az indítvány szerint a népszavazás alkotmányos célját, valamint ezen keresztül a népszavazáshoz való alapjog hatékony érvényesülését sérti már önmagában az időbeli távolság is a népszavazás lehetséges időpontja és a 2036. évi nyári olimpiai és paralimpiai játékok lehetséges megrendezésének időpontja között, ami a népszavazás közvetlenségét is aláássa.
- [23] Az indítványozó sérelmezte továbbá, hogy a Kúria nem ismerte fel, hogy a kérdés túlmutat a helyi közügyek keretein és valójában országos közügyre irányul. Ezt azzal indokolja, hogy a végleges elkötelezésnek tekinthető rendezési szerződés nem jöhet létre állami (kormányzati) garanciavállalás nélkül, amelynek fedezete az állami vagyon, végsősoron a központi költségvetés. Ennek célja, hogy a kormány garanciát vállaljon az önkormányzati költségvetést általában jelentős mértékben meghaladó rendezési és szervezési költségek viselésére. Ráadásul az Nsztv. 32. § (1) bekezdése értelmében helyi népszavazás a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben tartható, az olimpiai játékok megszervezése azonban nem tekinthető helyi közügynek, hiszen országos jelentőséggel bír, és a kérdésben való döntés csak részben tartozik a képviselő-testület hatáskörébe.
- [24] Az indítványozó továbbá úgy látja, a Kúria figyelmen kívül hagyta azt is, hogy az olimpiai és paralimpiai játékok megrendezése kérdésében Magyarország részéről nem kizárólag a fővárosi önkormányzat közgyűlése, hanem vele egyenrangú félként a MOB is döntési joggal rendelkezik.
- [25] A fentiek miatt álláspontja szerint a Kúria az Alaptörvény szabályait megkerülő kérdést hitelesített, ami a *contra constitutionem* jogértelmezésen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelmét valósította meg.
- [26] Végezetül az indítványozó arra is hivatkozott, hogy az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja szerinti kizárt tárgykört érint a népszavazási kérdés, amennyiben az nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről szól. Álláspontja szerint az olimpiai és paralimpiai játékok elnyerésére vonatkozó eljárás végső fázisaként megkötésre kerülő rendezési szerződés mind tartalmában, mind jellegét tekintve nemzetközi szerződésnek tekinthető, függetlenül attól, hogy abban formálisan nem Magyarország lesz az egyik szerződő fél.
- [27] 4. Az Alkotmánybírósághoz a NOB jelenleg egyedüli magyar állandó tagja (*individual member*), valamint két választópolgár *amicus curiae* beadványokat nyújtottak be.

II.

- [28] Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

III.

- [29] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [30] Az Alkotmánybíróság a 3195/2014. (VII. 15.) AB végzésében áttekintette a népszavazási kérdés hitelesítésével kapcsolatos bírói döntés alkotmánybírói felülvizsgálatára irányuló alkotmányjogi panaszokkal kapcsolatos eljárási, jogértelmezési, hatásköri szabályokat. E végzésében az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy „a népszavazással összefüggő eljárásoknak az Alkotmánybíróság egyes, az Alaptörvényben és az Abtv.-ben rögzített hatáskörei gyakorlása szempontjából három szakasza lehet: a népszavazási kezdeményezés (választópolgári kezdeményezés, a kérdés benyújtása, hitelesítése, az aláírásgyűjtés, az aláírások ellenőrzése), a népszavazás elrendelése és a köztársasági elnöki kitűzés utáni szakasz” (Indokolás [20]). Megállapította továbbá, hogy a népszavazási kérdés hitelesítése körében hozott bírói döntés az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján támadható meg alkotmányjogi panasszal {3195/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [21]; megerősítette: 28/2015. (IX. 24.) AB határozat, Indokolás [18]; 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [13]; 3107/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [8]; 3108/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3109/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [9]}. Az Alkotmánybíróság ezeket a megállapításokat irányadónak tekintette a helyi népszavazás egyes elemeire is, mert az eljárási, jogértelmezési kérdések nagymértékben azonosan merülnek fel, továbbá mindkét esetben az Alkotmánybíróság bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz hatáskörben jár el a kérdés hitelesítésével kapcsolatban {16/2023. (VII. 25.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [31] 1.1. A támadott bírói döntést 2024. november 12-én tették közzé. Az Nsztv. 57. § (3) bekezdése értelmében a bíróság támadott végzésével szemben további jogorvoslat nem volt igénybe vehető. Az alkotmányjogi panaszt 2024. november 20-án nyújtották be a Kúriához, az Nsztv. 57. § (4) bekezdése által előírt nyolc napon belül. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [32] 1.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [33] Az Abtv. 51. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény, valamint az Abtv. szerint az arra jogosult indítványa alapján jár el, ezért az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz indítványozására jogosult-e.
- [34] Az egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló 2023. évi X. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 2023. június 1-jei hatállyal módosította az Abtv. 27. §-át, amelynek következtében a közhatalmat gyakorló indítványozók indítványozói jogosultsága az Abtv. 27. §-át illetően megszűnt. Az Abtv. jelenleg hatályos 27. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti, bírói döntéssel szemben benyújtható alkotmányjogi panaszra vonatkozó rendelkezésben foglaltak „nem illetik meg a közhatalmat gyakorló indítványozót”.
- [35] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben már hangsúlyozta, „hogy a közhatalmi szerv mint jogállás, illetve a közhatalom gyakorlásának kérdését körültekintően, esetről esetre [...] kell vizsgálni” {3221/2024. (VI. 25.) AB végzés, Indokolás [41]; 3266/2024. (VII. 12.) AB végzés, Indokolás [12], legutóbb: 3358/2024. (X. 8.) AB végzés, Indokolás [30]}. Az Alkotmánybíróság ezért megvizsgálta az indítványozó jogállását.
- [36] A MOB a sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Sporttv.) 38. §-a alapján jogállását tekintve a NOB által „kizárólagos nemzeti olimpiai bizottságként elismert, az olimpiai mozgalommal kapcsolatos szervezett versenysporttal összefüggő [...], országos közfeladatokat ellátó köztestület.” Ugyanakkor az indítványozó közhasznú szervezetnek minősül, és a civil szervezetek névjegyzékében is nyilvántartott. A szervezet célja: az olimpiai mozgalom és az azzal kapcsolatos szervezett versenysport fejlesztése, az olimpiai eszme ápolása

és népszerűsítése, a versenyzők olimpiai játékokra való felkészülésének, részvételének elősegítése, a fiatal nemzedékek fizikai, szellemi és erkölcsi neveléséhez való hozzájárulás, a *fair play* szellemének népszerűsítése, a doppingellenes harcban való aktív fellépés. A Sporttv. és a MOB alapszabálya alapján megállapítható, hogy az indítványozó olyan köztestület, amely bár közfeladatot is ellát, de közhatalmat nem gyakorol. Így a Módtv. által bevezetett indítványozói jogosultságra kiható változás nem érinti. Ez alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogosultnak tekinthető.

- [37] 1.3. A határozott kérelem törvényi feltételeinek vizsgálata körében megállapítható, hogy az indítvány eleget tesz az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt követelményeknek, tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, megjelöli a támadott bírói döntést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit és az alaptörvény-ellenesség indokolását, valamint kifejezett kérelmet tartalmaz arra nézve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a végzés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse azt meg, így a határozott kérelem alkotmányos feltételeinek eleget tesz.
- [38] 1.4. Jelen ügyben a Kúria Knk.VII.39.224/2024/5. számú végzése az ügy érdemében hozott döntés, amely ellen a további jogorvoslat a törvény erejénél fogva kizárt [Nsztv. 57. § (3) bekezdés], ugyanakkor az Nsztv. 57. § (4) bekezdése alapján – *ex lege* – e döntés alkotmányjogi panasszal támadható.
- [39] 1.5. Az Alkotmánybíróság ezt követően – a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatban kidolgozott szempontokra is figyelemmel – vizsgálta az indítványozó érintettségét. E körben az Alkotmánybíróság figyelembe vette azt, hogy a Kúria alkotmányjogi panasszal támadott jogerős végzése fővárosi szintű helyi népszavazásra irányuló kérdést hitelesített, amely hitelesítő döntés az indítványozó indítványban felhívott, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogának gyakorlására is kihat.
- [40] A vizsgált esetben – ahogyan arra az FVB is rámutatott a határozata indokolásának [17] bekezdésében, és ahogyan arra az indítványozó is hivatkozott az indítványában – az olimpiai játékok megrendezésére irányuló eljárásban az érintett várossal együtt, közvetlenül résztvevő a nemzeti olimpiai bizottság is, aki ugyancsak az érintett várossal együtt és közösen a NOB-bal tárgyaló szervezet is. Az érvényes és eredményes népszavazás ebből következően közvetlenül érinti a MOB tevékenységét, jogai gyakorlását és kötelezettségei teljesítését. Az indítványozó ezért érintettnek minősül.
- [41] 1.6. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] hivatkozik, amely Alaptörvényben biztosított jognak minősül. Megállapítja az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó nem önállóan, hanem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére, amely érvelés az eljárás során kizárólag e vonatkozásban vehető figyelembe [23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [26]].
- [42] 2. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt törvényi feltételeket teljesíti-e. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [43] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekinti annak vizsgálatát, hogy a Kúriának az Nsztv. 39. § (1) bekezdéséhez fűzött jogértelmezése figyelembe vette-e az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott jogértelmezési szabályokat és ezáltal az összhangban van-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog követelményével.
- [44] 3. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [45] Az alkotmányjogi panasz megalapozott.

- [46] 1. Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján elsőként azt vizsgálta meg, hogy a Kúriának a népszavazási kérdés egyértelműsége körében kifejtett jogértelmezése összhangban van-e a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog alaptörvényi követelményével.

- [47] 2. Az Alkotmánybíróság e körben mindenekelőtt a jelen határozatában is szükségesnek tartja rögzíteni azt, hogy a Kúria alkotmányjogi panaszokkal támadott hitelesítő döntésében szereplő kérdés törvényességi szempontú vizsgálata a Kúria kizárólagos hatáskörébe tartozik. Ebből következően az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül a Kúria hitelesítő döntését abban a törvényességi kérdésben, hogy a hitelesített kérdés az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében [helyi népszavazási ügyekben az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében] foglalt – választói, illetve jogalkotói – egyértelműség követelményének megfelelt-e. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjában és az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörében eljárva a bírói döntés alaptörvény-ellenességének a vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint: „[a] kérdés hitelesítése körében – ahogyan a jelen ügyben is – a Kúria döntése mint bírói döntés az Alaptörvény 24. § (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal támadható meg, de az alkotmányjogi panasznak Alaptörvényben biztosított jog (pl. tisztességes eljáráshoz való jog, népszavazáson való részvétel joga) sérelmére kell hivatkoznia [...]” {Vö. 3195/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [21], 11/2022. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [15], 20/2023. (VIII. 7.) AB határozat, Indokolás [31], 21/2023. (VIII. 7.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [48] Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, ami a jelen alkotmányjogi panaszeljáráshoz is irányadó. Az Alkotmánybíróság ezért nem azt vizsgálja, hogy a népszavazási kérdés megfelelt-e a választói, illetve jogalkotói egyértelműség követelményének, hanem azt, hogy Kúria az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban értelmezte-e az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében foglaltakat {vö.: 20/2023. (VIII. 7.) AB határozat, Indokolás [32], 21/2023. (VIII. 7.) AB határozat, Indokolás [31]}.
- [49] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben tehát azt vizsgálta, hogy a Kúria a népszavazási kérdés egyértelműségére vonatkozó törvényi rendelkezés értelmezése során előidézte-e a tisztességes bírói eljáráshoz való alapjog sérelmét. E körben rögzíti, hogy „[a]z Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírói eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek” {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [26], megerősítve: 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [50] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Az Alkotmánybíróság a jogalkalmazói önkény fennállásából fakadóan azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Amennyiben a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályok figyelmen kívül hagyásával jár el, a jogértelmezési hiba contra constitutionem önkényessé válik {33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [30]}. Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságokra nézve expressis verbis rögzíti az Alaptörvénnyel összhangban lévő, alkotmánykonform értelmezés kötelezettségét. „Az Alaptörvény 28. cikke az alkotmánykonform értelmezés követelményeit a jogszabályok bíróság általi alkalmazása körében határozza meg, mivel azonban a népszavazás a közvetlen hatalomgyakorlás megnyilvánulásaként – főszabályként – jogalkotásra irányul, a Kúria a népszavazási kérdés hitelesítésekor sem tekinthet el ezen alaptörvényi rendelkezés érvényre juttatásától” {33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [31]}.
- [51] 3. Az Alkotmánybíróságnak arra a kérdésre kellett választ adnia, hogy a Kúria az Nsztv. 39. § (1) bekezdése szerinti egyértelműség fogalmának értelmezése során figyelemmel volt-e az Alaptörvény 28. cikke szerinti szempontokra, vagy olyan mértékben elszakadt a norma szövegétől, ami már az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozó önkényes bírói jogértelmezésnek minősül.
- [52] 3.1. A Kúria támadott végzése (Indokolás [20]) a választópolgári egyértelműség körében arra a következtetésre jutott, hogy ugyan a népszavazásra szánt kérdés szövegében a „pályázatot nyújtson be” kifejezés szerepel, nem a NOB által az olimpia rendezésével kapcsolatban használt fogalmak (*terminus technicus*-ok, szaknyelvi fordulatok), azonban a pályázat benyújtása kifejezésnek van egy általános, mindenki számára ismert, a választópolgárok számára is egyértelmű jelentéstartalma, amelyet a kérdésben megfelelő szövegösszefüggésben és tartalommal használtak.
- [53] A Kúria a jogalkotói egyértelműség körében pedig azt a megállapítást tette (Indokolás [21]), hogy a „pályázatot nyújtson be” kifejezés a döntéshozó közgyűlés számára is világosan, kizárólag egyféleképpen értelmezhetően tartalmazza a kérdés valódi tartalmát, hogy érvényes és eredményes népszavazás esetén milyen körben kell döntést hoznia (rendeletet megalkotnia, vagy határozatot hoznia), milyen intézkedéseket, lépéseket kell tennie az olimpia megrendezésének lehetősége érdekében (a NOB által az olimpia rendezésével kapcsolatban elfogadott dokumentumok, az abban használt fogalmak, a szervezet intézményrendszere, eljárási rendje alapján).

- [54] 3.2. Ahogy az a Kúria által felülvizsgált 260/2024. (IX. 27.) FVB határozatban is kifejtésre került (Indokolás [17]), és ahogy arra az indítványozó is részletesen kitért, a NOB az „*Olympic Agenda 2020*” és a „*New Norm*” elnevezésű dokumentumok elfogadásával megváltoztatta az olimpia helyszínének kiválasztására irányuló folyamatot, és pályázati rendszer helyett egy több szakaszból álló, szakmai párbeszédre alapuló eljárás került bevezetésre.
- [55] Az új eljárás egy informális párbeszéd lefolytatásával kezdődik, amelyben a nemzeti olimpiai bizottság, régió vagy város konkrét céldátum megnevezése nélkül, bármilyen időtávlatban érdeklődhet az olimpiai és paralimpiai játékok rendezése iránt a NOB-nál. Ennek az eljárási szakasznak a hivatalos megnevezése: Tájékoztató Folyamat (*Continuous Dialogue*). A folyamatban résztvevők megnevezése: érdeklődő fél (*Interested Party*). A NOB az érdeklődő féllel szakmai párbeszédbe kezd (*dialogue*), amelynek során tájékoztódnak az olimpiai játékok megrendezésének körülményeiről, illetve a NOB és az érdeklődő fél felméri a rendezés lehetséges előnyeit, kockázatait, valamint a szükséges ráfordításokat. A Tájékoztató Folyamat nem konkrét időpontban való olimpiai játékok rendezésére irányul (*non edition specific*), az abban való részvétel sem minősül olimpiai játékok megrendezésére való jelentkezésnek, illetve nem jár semmilyen kötelezettségvállalással (*non comittal*). A folyamatból az érdeklődő bármikor kiléphet. A szakasz végén a NOB úgynevezett megvalósíthatósági jelentést (*feasibility assesment*) készít, amelyben véleményezi a fenntartható és kölcsönösen előnyös rendezés lehetőségét az adott helyszínen.
- [56] A NOB az elkészült megvalósíthatósági jelentés(ek) alapján hívhatja meg a kiválasztott érdeklődő felet vagy feleket (*Preferred Host*) egy évre a kiválasztási folyamat következő szakaszába, amelynek a neve Célzott Tárgyalás (*Targeted Dialogue*). A Célzott Tárgyalás már egy konkrét olimpia megrendezésére irányuló mélyrehatóbb egyeztetési eljárás, ahol az érdeklődő félnek különböző garanciákat kell biztosítania a rendezés megvalósítását illetően, azzal, hogy bármely érdeklődő fél visszatérhet az eljárás előbbi szakaszához, a Tájékoztató Folyamathoz, ha nem tartja még megfelelőnek vagy időszerűnek a rendezési jog odaítélését. A Célzott Tárgyalás végén a NOB közgyűlése dönt a rendezőnek javasolt érdeklődő félről. A rendezési jog odaítélése az olimpiai játékok rendezési feltételeit egyértelműen rögzítő rendezési szerződés (*host city contract*) végleges tervezetnek elfogadásában ölt testet. A rendezési szerződés házigazda általi jóváhagyása minősül az olimpia megrendezésére vonatkozó végleges elköteleződésnek.
- [57] 3.3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúriának a népszavazásra javasolt kérdés egyértelműsége körében tett jogértelmezése túlterjeszkedett az egyértelműség Nsztv. 39. § (1) bekezdésében meghatározott fogalmán, mivel indokolatlanul kitágította annak értelmezési keretét.
- [58] A „pályázatot nyújtson be” kitétel egyértelműségi vizsgálatát a Kúria anélkül végezte el, és fogadta el az egyértelműségi kritériumnak való megfeleltethetőségét, hogy a szó általánosan ismert jelentéstartalmára történő hivatkozáson túl megindokolta volna az FVB e körben tett jogértelmezésének jogsértő voltát. A Kúria végzése egyáltalán nem tulajdonított jelentőséget az olimpia rendezési jogának elnyerésére irányuló fenti eljárási szabályoknak, így annak sem, hogy a megváltozott eljárási rezsimben pályázat – annak általánosan ismert jelentéstartalma szerinti – benyújtására a jelentkezési folyamatban nem kerül sor.
- [59] Ahogy az új eljárási szabályokból kiderül, az informális párbeszéd lefolytatásával kezdődő Tájékoztató Folyamat olyan, konkrét céldátum nélküli, általánosságban történő érdeklődés egy esetleges olimpia rendezése iránt, amely nem minősül az olimpia megrendezésére való jelentkezésnek, és amelyben sem az érdeklődő felek kiválasztására, sem konkrét kötelezettségvállalásra nem kerül sor egyik fél részéről sem. Az eljárás ezen szakaszában az érdeklődő fél az olimpiarendezés feltételeiről, annak hatásairól érdeklődik, de tényleges szándéknyilatkozatot az olimpiarendezést illetően nem tud eszközölni. Az érdeklődő fél továbbá az eljárásból bármikor ki is léphet.
- [60] Az eljárás következő, Célzott Tárgyalás elnevezésű szakaszában kezdeményező félként a NOB lép fel, aki egyrészt a megvalósíthatósági jelentés alapján meghívja a kiválasztott felet egy konkrét olimpia rendezésére, másrészt, aki a rendezőnek javasolt szerződő félről dönteni jogosult. Ebből a folyamatból az érdeklődő félre kötelezettség nem hárul, a rendezési jog a konkrét olimpia megrendezésére irányuló rendezési szerződés aláírásával hatályosul.
- [61] A népszavazásra javasolt kérdésben megjelölt „pályázatot nyújtson be” kifejezés azt a téves látszatot kelti, hogy egy esetlegesen érvényes és eredményes népszavazáson az „igen” szavazatok többségével Budapest Főváros Önkormányzata „pályázn” tud, vagy éppen „nem pályázhat” a 2036. évi olimpiai játékok megrendezésére. A fent részletezett, a Kúria által figyelmen kívül hagyott eljárási szabályokból azonban kiderül, hogy a Tájékoztató Folyamat egy általános érdeklődés az olimpia rendezése iránt, a Célzott Tárgyalásban való részvétel pedig a NOB és nem az érdeklődő fél diszkrecionális jogkörén múlik.

- [62] 3.4. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a Kúria az egyértelműség törvényi követelményének értelmezése során nem volt figyelemmel arra sem, hogy a népszavazáshoz való alapjognak, mint a közvetlen hatalomgyakorlás kivételes eszközének az alkotmányos rendeltetésével nem áll összhangban az olyan területi (fővárosi) helyi népszavazásra feltett kérdés, amely nem felel meg az „időszerűség” követelményének (azaz a kérdés „idő előtti”). A választópolgárokat illető népszavazáshoz való alkotmányos alapjog érvényesülésének garanciája a kötőerő intézménye, ami a vizsgált esetben az olimpia megrendezésére irányuló eljárás jellemzői miatt nem tud érvényre jutni.
- [63] A kérdés a céldátumot illetően azért „idő előtti”, és ebből adódóan megtévesztő, mert a 2036. évi olimpiai játékok rendezési jogára a Tájékoztató Folyamatban nem tud az érdeklődő fél jelentkezni, arról legfeljebb érdeklődhet. A Célzott Tárgyalásra történő kiválasztás pedig a NOB döntési jogkörébe tartozik. Ezen túlmenően a rendezésre kiválasztott fél konkrét, 2036. évi olimpia rendezését illetően bármilyen döntési jogosultsággal is legfeljebb csak a Célzott Tárgyalási szakaszban rendelkezik. Ehhez is több – esetről esetre vizsgálandó – feltételnek kell bekövetkeznie (pl. a garanciák vállalásához szükséges feltételek megteremtésének igazolása, a rendezési szerződés tervezetének részletes kimunkálása).
- [64] A jelen esetben az érvényes és eredményes területi (fővárosi) helyi népszavazás egy éves kötőerején belül még az olimpia megrendezésére irányuló eljárás első, konkrét határidőhöz nem kötött „Tájékoztató Folyamatot” felölölő szakasz lezárásának várható időpontja is bizonytalan. Ezen eljárás második szakasza („Célzott Tárgyalás”), – amely a NOB által kiválasztott érdeklődő egy évre szóló meghívásával veszi kezdetét –, az első szakasz lezárultáig értelemszerűen meg sem kezdődhet. Ebből következően a vizsgált esetben az időszerűséggel kapcsolatban a kötőerő azért is kulcskérdés, mert garanciális rendelkezése biztosíthatja a választópolgárok területi (fővárosi) helyi népszavazási kérdésben meghozott döntésének érvényre jutását.
- [65] 3.5. Az Alkotmánybíróság már a korábbi gyakorlatában is figyelemmel volt a népszavazási kérdés időszerűségének a követelményére {20/2023. (VIII. 7.) AB határozat, Indokolás [43], 21/2023. (VIII. 7.) AB határozat, Indokolás [42], 3/2024. (I. 25.) AB határozat, Indokolás [70]–[72], 4/2024. (I. 25.) AB határozat, Indokolás [87]}.
- [66] Az Nsztv. 60. §-a alapján a helyi népszavazás ügydöntő népszavazás. A népszavazás olyan kivételes, közvetlen hatalomgyakorlási forma, amelynek a célja az, hogy az országgyűlés vagy a helyi önkormányzat hatáskörébe tartozó kérdésben kifejezésre juttassa a választópolgár akaratát. Az Nsztv. 60. §-a rendelkezik a helyi népszavazás kötőerejéről [ezzel párhuzamosan, az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdése alapján az Nsztv. 31. §-a pedig az országos népszavazás kötőerejéről]. A kötőerő – minden népszavazás esetén újraszámítandó – egy éves időtartamán belül egyrészt a képviselő-testület (közgyűlés) köteles a helyi népszavazás döntésének megfelelő rendeletet megalkotni vagy határozatot hozni. Másrészt nem lehet az érvényes és eredményes népszavazáson nyilvánított választópolgári akarattal ellentétes döntést hozni (sem a döntést végrehajtó jogalkotónak, sem a választópolgárnak ugyanezen tárgykörbe tartozó ellentétes tartalmú népszavazási kezdeményezéssel). A kötőerő a népszavazás során kifejezésre juttatott választópolgári akarat érvényre jutásának fontos garanciája, mivel az érvényes és eredményes népszavazást követően a választópolgári akarathoz megfelelő döntést a jogalkotónak végre kell hajtania, ha ez jogalkotásban áll, akkor annak megfelelő jogszabályt kell alkotnia, ha a jogalkotást nem igénylő hatásköri kérdésben, akkor ennek megfelelő döntést kell hoznia.
- [67] A népszavazásra feltett kérdés idő előtti akkor, ha érvényes és eredményes népszavazás esetén a választópolgári akarat nem tud érvényre jutni a kötőerő időtartamán belül. Ilyen esetben sérül a kötőerő garanciális szabálya, mivel csorbul a népszavazási döntésben kifejeződő választópolgári akarat, illetve annak a jogalkotó általi végrehajthatósága is. Ha egy hitelesítő döntés ilyen idő előtti kérdésben nyit utat a népszavazásnak, akkor a népszavazási kérdés szükségképpen megtévesztő is, azon túl, hogy sérti a kötőerő garanciális szabályának az érvényesülését. Idő előtti, a kötőerő garanciáját sértő, megtévesztő kérdés nem lehet sem helyi, sem országos népszavazás tárgya.
- [68] A kérdés egyértelműségének az Alaptörvény 28. cikkének józan észre tekintettel lévő értelmezési követelményéből, a kötőerő Nsztv. 60. § (1) bekezdésében foglalt szabályából, valamint az Alkotmánybíróság fent idézett gyakorlatából következik, hogy a népszavazási kérdés hitelesítése ügyében hozott döntések során a jogalkalmazónak tekintettel kell lennie a feltett kérdés időbeli dimenziójára is. Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésére, illetve 8. és 28. cikkére – elvi élel állapítja meg, hogy alaptörvényellenes az olyan népszavazási kérdés hitelesítése, amelynek eredményeképpen a kötőerőn belül nem érvényesülhet a népszavazás ügydöntő jellege, nem tudja érvényre juttatni a választópolgári akaratot, tehát a jogalkotó vagy döntéshozó nem tud az érvényes és eredményes népszavazás döntésének megfelelő jogszabályt megalkotni vagy döntést hozni. Ez az egyértelműség törvényi követelményén belül érvényesülő korlát mind a helyi (területi, fővárosi), mind az országos népszavazás tekintetében fennáll. Ezen szempont érvényesülését a jogal-

kalmazó a kérdés hitelesítése során a kérdés egyértelműsége részeként köteles mérlegelni. Ezt a mérlegelést el kell végezni mind a helyi (területi, fővárosi), mind az országos népszavazás tekintetében.

- [69] 3.6. A fentiekben kifejtett elvi tétel vonatkoztatható a jelen ügyre is. Az „idő előtti” és erre tekintettel a szavazásra ösztönző szándék szerinti cél tekintetében megtévesztő népszavazási kérdés azt eredményezi, hogy a választópolgári véleménynyilvánításnak nem lehet valós eredménye, így szükségképpen kilép az Alaptörvény 28. cikk értelmezési keretéből. A nemzetközi háttérszabályozás értelmében a vizsgált ügyben népszavazásra feltett tárgykörben jelenleg nem lehet népszavazást kitűzni anélkül, hogy ki ne üresítené a kötőerő jogintézményét és a hitelesítés jogintézményének időbeli szegmensét. Amennyiben a feltett kérdés idő előttiinek minősül, népszavazásra nem bocsátható. Mivel az idő előttiség vizsgálata mindig konkrét szabályozáshoz kapcsolódóan vizsgálható, ezért is jelent problémát általában, de a vizsgált esetben is az, ha a választási bizottság vagy a bíróság erről a szabályozási háttérrel nem vesz tudomást. Az időbeliség problémáját már önmagában az egész eljárás időben elhúzódó volta is felveti, ezért nem állapítható meg absztrakt módon az ügydöntő népszavazás megfelelő időpontja/időintervalluma. Azt az eljáró hatóságnak és bíróságnak esetről esetre a konkrét ügyben kell mérlegre tennie, különös tekintettel annak lehetséges ügydöntő voltaára.
- [70] Nem tekinthető a népszavazás jogintézménye alkotmányos rendeltetésével összhangban lévőnek az olyan népszavazási kérdés, amely alkalmas a választópolgár megtévesztésére. Az ilyen népszavazási kérdés a népszavazás alkotmányos funkciója ellen hat.
- [71] A választópolgárok Budapest Főváros Önkormányzatának a 2036. évi olimpiai és paralimpiai játékok megrendezésére irányuló szándékát közvetlen hatalomgyakorlás útján jelenleg nem tudják befolyásolni, mert a pályázat benyújtása, annak általánosan ismert jelentéstartalma alapján ebben a folyamatban értelmezhetetlen. Ebből adódóan a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben feltenni szándékozott kérdés nemcsak a választópolgári, de a jogalkotói egyértelműség követelménye szempontjából is megtévesztő, mivel a pályázat benyújtása vagy az attól való tartózkodás olyan lehetetlen célt fogalmazna meg Budapest Főváros Önkormányzata számára, amely az ismertetett eljárási rezsim jelen szakaszában értelmezhetetlen.
- [72] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúriának az Nsztv. 39. § (1) bekezdéséhez fűzött jogértelmezése figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott jogértelmezési szabályokat. Ezzel eloldotta magát a norma szövegétől, tartalmától, lényegében kiüresítette a hitelesítés jogintézményének tartalmi és időbeli szegmensét, így ezzel a *contra legem* jogértelmezés egyúttal *contra constitutionem* önkényessé vált, ami egyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét okozta.
- [73] 4. A kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint a Kúria támadott, a területi (fővárosi) helyi népszavazásra feltett kérdést hitelesítő Knk.VII.39.224/2024/5. számú végzését annak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközése miatt megsemmisítette.
- [74] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a kifejtettek alapján az eljárás jelen szakaszában az idő előttiségre tekintettel az olimpia megrendezésére vonatkozó tárgykörben sem helyi, sem országos népszavazás nem tartható. Az Alkotmánybíróság rögzíti továbbá, hogy a népszavazási eljárásban a hitelesítés idődimenziója minden egyes népszavazási ügyben esetről esetre vizsgálendő, mert ennek hiányában a választói akarat nem érvényesülhet.
- [75] 5. Az Alkotmánybíróság – irányadó gyakorlatának megfelelően – az alkotmányjogi panaszban felvetett, további alaptörvény-ellenességet állító indítványi elemeket már nem vizsgálta.

V.

- [76] Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján, az ügy jelentőségére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2024. december 17.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3594/2024.
Megjelent a Magyar Közlöny 2024. évi 136. számában.

